

Complexnummer: 517085

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

School met conciërgewoning.

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

517086, 517087

Woonplaats

Bergen op Zoom

Gemeente

Bergen op Zoom

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Burgemeester Stulemeijerlaan 24, 4611 EG te Bergen op Zoom

Complexomschrijving

Inleiding.

Het complex bestaat uit de voormalige RIJKS H.B.S. (1) en de bijbehorende CONCIERGEWONING annex GYMNASIEKLOKAAL (2) uit 1884-1885, gelegen in de negentiende eeuwse singelbebouwing. Beide gebouwen zijn uitgevoerd in een rijke Hollandse Neo-renaïssancestijl met onderdelen in Chaletstijl. Het ontwerp is van de hand van architect C.P. van Genk. De school werd uitgebreid in dezelfde stijl in 1903 en 1908. Bij een verbouwing in 1958 werd een deel van de achtergevel weggebroken ten gunste van een grotendeels glazen pui met hoofdingang. Ook het trappenhuis werd daarbij veranderd. Het gymnastieklokaal werd aan de achterzijde verbouwd in 1950.

Waardering.

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als uitdrukking van een culturele ontwikkeling en is van belang voor de typologische ontwikkeling van het schoolgebouw. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect Van Genk. Daarnaast is het van belang vanwege het materiaalgebruik en de ornamentiek. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad en voor het aanzien daarvan. Het complex is belangrijk vanwege de gaafheid van het exterieur en de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 517086

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82689/149

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Bergen op Zoom	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	H			4276

*Omschrijving***

Inleiding.

De SCHOOL werd gebouwd als Rijks H.B.S. in 1884-1885 naar ontwerp van architect C.P. van Genk. De stijl is die van de rijke Hollandse Neo-rennaissance met Chaletstijl elementen. In eerste opzet werd de school gebouwd als een grote villa. Het pand werd in 1903 met negen vensterassen en 1908 met drie vensterassen in dezelfde stijl uitgebreid, waardoor het een langgerekt gebouw werd. Bij een verbouwing in 1958 werd de gevel aan de achterzijde deels gewijzigd ten behoeve van een nieuwe hoofdingang. Hierbij werd ook het trappenhuis veranderd.

Omschrijving.

Het tweelaagse deels onderkelderde pand heeft een langgerekte plattegrond met enkele uitbouwen. Op het samenstel van zadel- en schilddaken met plat liggen rode en zwarte kruispannen in zig-zagpatroon. De langwerpige plattegrond wordt op twee plaatsen doorbroken door een dwarskap, namelijk op de oosthoek en een bredere dwarsbeuk drie vensterassen daarvandaan. Deze dwarskappen zijn voorzien van overstekken met verschillend vormgegeven schijnsparanten. De langskappen, die eveneens op schoren rusten, zijn voorzien van kleine dakkapellen. De westelijke uitbouw van drie vensterassen uit 1908 heeft een plat dak. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen met natuursteen speklagen, cordonlijsten, dorpels, hoek- en sluitstenen in de vensterbogen. De ramen van de topgevels hebben allen korf- en rondbogen als afsluiting. De verdiepingsramen worden afgesloten door een strek. De sluitstenen zijn voorzien van gebeeldhouwde kopjes. De boogtrommels zijn gevuld met divers baksteenmozaïek. Tussen de bogen bevinden zich gekrulde smeedwerk muurankers. De korte voorgevel aan de oostzijde is voorzien van een middenrisaliet waarin zich tot 1958 de hoofdingang bevond. De deur is verbouwd tot zesruits venster. Deze risaliet wordt geaccentueerd door twee natuurstenen reliëfs in de boogtrommels op begane grond en etage. De eerste is voorzien van wetenschapssymbolen als passer, wereldbol,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

sterrekijker en meethoek. De andere is voorzien van een (portret)buste en banderolle met "Anno 1884". Het zadeldakje van dit bouwdeel kraagt over, vergelijkbaar met de overige daken en is voorzien van houten schoren. Rechts van deze risaliet is er een gekoppeld zesruitsvenster, links zijn twee zesruitsvensters geplaatst. Op de begane grond is er in 1932 een gedenksteen geplaatst ter ere van het "50 jarig bestaan der R.H.B.S." De vensterindeling in de noordgevel komt overeen met die in de zuidgevel. Alleen is er in de bouwmassa tussen de hoekrisaliet en het deel van de dwarsbeuk in 1958 het oorspronkelijke muurwerk geamoveerd voor het bouwen van een nieuwe gevel. Tussen het vele glaswerk is hierin de nieuwe entree opgenomen. De detaillering en de hoofdindeling van de traveeën van de gevel is verder identiek aan de overige gevels. De korte westgevel is ingebouwd door recente nieuwbouw en zodoende aan het oog onttrokken.

Het interieur is met name in de jaren vijftig en zestig geheel gewijzigd, de trappen zijn vernieuwd en verplaatst. De aankleding van de middengang, de deuren en de lokalen is veranderd. De oorspronkelijke plafonds met balken en kwartronde consoles zijn verborgen achter verlaagde systeemplafonds. De traditionele houten kapconstructie verkeert nog wel in oorspronkelijke en goede staat.

Waardering.

De school is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorische waarde als uitdrukking van een culturele ontwikkeling en vanwege de betekenis voor de typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect Van Genk. Daarnaast is het pand van belang vanwege het materiaalgebruik en de ornamentiek. De school heeft ensemblewaarde vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad en voor het aanzien daarvan. Het schoolgebouw is belangrijk vanwege de gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

Monumentnummer*: 517087

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82689/33

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Bergen op Zoom	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	H			4276

*Omschrijving***

Inleiding.

De CONCIERGEWONING annex GYMNASTIEKLOKAAL werd gebouwd in 1884-1885 naar ontwerp van architect C.P. van Genk. De stijl is die van de rijke Hollandse Neo-renaissance met elementen van Chaletstijl. De achtergevel van het gymnastieklokaal werd in 1950 deels uitgebrouwen en voorzien van een andere raamindeling. Sinds 1994 is het gymnastieklokaal verbouwd tot leslokaal.

Omschrijving.

Het eenlaagse gebouw heeft een samengestelde plattegrond en een samengesteld zadeldak waarop zwarte en rode kruispannen in ruitpatroon. De woning bevindt zich aan de zijde van de Stulemeijerlaan, het gymnastieklokaal is er deels aan verbonden, deels ernaast gebouwd. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen met natuursteen speklagen, dorpels, hoek- en sluitstenen in de vensterbogen. De oostgevel van het woonhuis heeft aan weerskanten een zesruits schuifvenster onder korfboog met metselmozaïek. In het midden bevindt zich een paneeldeur met smeedijzeren deurbeslag en een driedelig bovenlicht. Deze en de andere gevels zijn voorzien van gekrulde smeedwerk muurankers. Het dakoverstek rust op schoren, evenals de uitkragende bakstenen dakkapel met vakwerk boven de deur. De dakkapel heeft openslaande ramen en een zadeldak met overstek en sierhoutwerk. De naar de school gewende noordgevel bestaat uit een risaliet met topgevel links en een travee rechts daarvan. Beide delen hebben een zesruits schuifvenster, het eerste deel onder een rondboog, het tweede onder een korfboog. In de topgevel met sierhoutwerk een spleetvenster. In de langskap een kleine dakkapel. Op de nok staat een kleine schoorsteen, van vierkant overgaand in rond. De westgevel bezit links een als topgevel uitgebouwd bouwdeel, voorzien van twee schuifvensters onder rondboog. Rechts hiervan het op het gymnastieklokaal aansluitende deel met een laag doorgetrokken daklijn. Dit gedeelte met aansluitend een binnenplaatsje is voorzien van een paneeldeur en drie vensters. De zuidgevel van de woning is tegen het gymnastieklokaal aangebouwd. Achter de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voordeur doorsnijdt een gang de woning, met aan het eind een deur die uitkomt op de plaats. Rechts een steektrap en daaronder een kelder met troggewelfjes rustend op stalen balkjes. Aan het eind rechts toegang tot de heden doorgebroken kamer en suite. Deze is voorzien van smalle houten sierbalken met afschuiningen. Tegen de achterwand staat een houten schouw met siersnijwerk. Links van de gang bevinden zich achtereenvolgens een grote woonkeuken en een badkamer, beide gemoderniseerd. Onder de plaats bevindt zich een gemetseld gewelf, welke diende als wateropslagplaats.

Het gymnastieklokaal heeft een vrijwel rechthoekige plattegrond onder een asymmetrisch zadeldak met kruispannen. De oostgevel heeft een lage aanbouw onder een lessenaardak. Het aan alle zijden overstekende dak rust op schoren. De nokken aan oost- en westzijde zijn voorzien van houtsierwerk. In de zuid- en oostgevel bevinden zich kleine vierkante ramen. In de topgevels en hoog in de noordgevel grote, vernieuwde vensters. In de westgevel bevindt zich links een reeks van vernieuwde vensters en rechts een vernieuwde entreepartij. In de topgevel is onder een getoogde boog een nieuw tuimelvenster geplaatst.

Het interieur van het voormalige gymnastieklokaal herinnert door het sterk verlaagde plafond niet meer aan de oorspronkelijke situatie.

Waardering.

De conciërgewoning met gymnastieklokaal heeft algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorische waarde als uitdrukking van een culturele ontwikkeling en vanwege de betekenis voor de typologie van de dienstwoning. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect. Daarnaast is het pand van belang vanwege het materiaalgebruik en de ornamentiek. De woning met gymlokaal heeft ensemblewaarde vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad en voor het aanzien daarvan. Het gebouw is belangrijk vanwege de gaafheid van het exterieur en de gedeeltelijke gaafheid van het interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Conciërgewoning